

Mainioppi Laitila

Kouluterveyskyselyn tulokset

Varpeen koulu, ikäluokat 8-9

Sisältö

1. Huomiot ja muutokset indikaattoreittain
 1. Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika
 2. Terveys
 3. Elintavat
 4. Koulunkäynti ja opiskelu
 5. Perhe ja elinolot
 6. Kasvuympäristön turvallisuus
 7. Palvelut ja avunsaanti
 8. Koronaepidemia
2. Johtopäätökset
3. Toimenpide-ehdotukset

Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika

- Elämään tyytyväisyys on laskenut merkittävästi kahden vuoden takaisesta kokonaisuutena. Pojat kokevat tämän aiempaa ja tyttöjä merkittävästi parempana.
- Noin puolet oppilaista kokevat olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä. Kymmenesosa kokee, etteivät ole tärkeä osa yhteisöä.
- Kolme neljäsosaa kokee saavansa myönteistä palautetta tekemisistään.
- Pojat kokevat vaikutusmahdollisuudet parempana yhteisiin asioihin.
- Vaikutusmahdollisuudet koetaan yleisesti hieman aiempaa ja valtakunnan tasoa alhaisempina.

Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika

- Noin neljäsosa kokee, että alueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille. Arvo on laskenut merkittävästi aiemmasta ja on myös valtakunnallista arvoa alhaisempi.
- Nuoret kokevat aiempaa vahvemmin, että alueella on tarpeeksi oleskelutiloja nuorille
- Valtaosa tuntee alueen harrastusmahdollisuudet, harva kokee harrastuspaikkojen olevan liian kaukana. Viidesosa kokee harrastukset liian kalliiksi perheen tilanteeseen huomioiden.
- Kolme neljäsosaa harrastaa liikuntaa viikoittain, vajaa puolet ohjatusti.
- Taiteen ja kulttuurin osuus harrastamisesta on hieman noussut aiemmasta.

Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika

- Yksinäisyyden kokeminen on kasvanut huomattavasti, mutta kokonaisuutena vain harva kokee, ettei ole yhtään läheistä ystävää

Terveys

- Joka neljäs kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Ei merkittävää muutosta aiempaan.
- Mielialaongelmiin liittyvät huolet ovat lisääntyneet kuntakohtaisessa tilastossa huomattavasti. Koetut ongelmat ovat miltei kaksinkertaistuneet kahdessa vuodessa. Tytöt kokevat mielenterveyden huomattavasti poikia heikommaksi.
- Tytöistä noin joka kolmas kamppailee itsetunnon kanssa.

Terveys

- Noin puolet harjaavat hampaansa vähintään kahdesti päivässä. Tytöt ovat tunnollisempia.
- Neljännes vastaajista ovat olleet sukupuoliyhdyntässä
 - Ehkäisyä käyttää silti melkein 90% vastaajista
- Harva kaipaa lisätietoa seksuaaliterveyteen liittyvistä asioista mm. keskusteluavun muodossa
- Neljännes nuorista seurustelee kyselyhetkellä
- 6% oppilaista kokee, että on paljon vaikeuksia nähdä, kuulla tai kävellä

Terveys: ruokatottumukset

- Noin puolet oppilaista jättää aamupalan syömättä
- Kolmasosa ei syö koululounasta päivittäin
 - Vain kymmenesosa syö kouluruoan päivittäin kokonaisuudessaan (kaikki aterianosat)
 - Pääruokaa syö reilu puolet vastaajista
 - Salaattia tai raastetta n. neljäsosa vastaajista
 - Reilu kolmasosa juo maitoa tai piimää koululounaalla
 - Kouluruoka todetaan laadultaan hyväksi ja riittäväksi yli puolessa vastauksista
- Kasvisten ja hedelmien kulutus muun ruokavalion yhteydessä toteutuu n. 20%:lla päivittäin
- Harva vastaajasta kertoo käyttävänsä sokerituotteita päivittäin. Energiajuomien osuus näyttäytyy todella pieneenä (alle 8%)

Terveys, elintavat

- Noin kolmasosa vastaajista harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h/vko
- Reilu viidesosa liikkuu vähintään tunnin päivässä
- Alle kymmenesosa vastaa olevansa käytännössä liikkumaton
- Viidesosa nuorista on ylipainoisia. Arvo on laskenut 5%-yksikköä
- Viidesosa on epävarma painoaan koskevassa kysymyksessä
- Yli kolmannes nukkuu arkisin alle 8h. Arvo on heikentynyt merkittävästi kahden vuoden takaisesta.
- Vain 6,7 prosenttia vastaajista tupakoi päivittäin. Pojilla tämä on yleisempää, mutta silti arvo on laskenut. Nuuskaamisen osuus on hieman kasvanut aiemmasta.
- Raittiuden osuus on kasvanut, yli puolet vastaajista on raittiita
- Vain alle 7% on vastaustensa perusteella todella humalassa kerran kuukaudessa. Osuus on laskenut.
- Melkein puolet vastaajista väittää, että omalla paikkakunnalla on helppo hankkia huumeita. Osuus on kasvanut huomattavasti, vaikka vastausten perusteella huumausaineiden käyttö ei ole lisääntynyt.
- Asenteet päihteitä kohtaan ovat säilyneet ennallaan, yleisesti huumausaineiden käyttöä ei hyväksytä.

Terveys, elintavat

- Vain muutama vastaaja kertoo pelaavansa rahapelejä viikottain
- Kolmasosa kokee, että käyttää liikaa aikaa netissä ja se on aiheuttanut häiriöitä
 - Viidesosa kokee uniongelmia netin vuoksi

Koulunkäynti ja opiskelu

- Puolet vastaajista pitää koulunkäynnistä. Arvo on hieman laskenut aiemmasta ja on valtakunnallista tasoa alhaisempi.
- Viidesosa kokee koulu-uupumusta, arvo on kaksinkertaistunut kahdessa vuodessa.
- Vastaajat kokevat riittämättömyyden tunnetta, merkityksen vähentymistä

Koulunkäynti ja opiskelu

- Vaikeudet kirjoittamisessa ja lukemisessa koetaan aiempaa vahvempina (n. 20%-yksikköä)
 - Laskemiseen liittyvät vaikeudet ovat hieman laskeneet.
- Läksyjen kanssa kamppailee n. neljäsosa. Osuus on kasvanut.
- Suullinen esiintyminen koetaan aiempaa vaikeammaksi. Toisaalta taas laitteiden käyttöä ja oppimistaidot koetaan helpommiksi kuin aiemmin. Luvut seuraavat valtakunnallista trendiä.
- Luokan työrauha koetaan hieman aiempaa heikompana ja merkittävästi valtakunnallista arvoa heikompana.
- Ilmapiiri luokassa koetaan hyvänä ja arvot ovat säilyneet miltei ennallaan.
- Viidesosa kokee opettajat epäoikeudenmukaisina ja yli puolet väittävät, etteivät opettajat ole kiinnostuneita oppilaan kuulumisista

Perhe ja elinolot

- Hyvin harva kokee, että on keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa. Kuitenkin vain alle puolet kokevat, että on hyvät keskusteluyhteydet. Luvut ovat hieman heikentyneet aiemmasta.

Kasvuympäristön turvallisuus

- Melkein 3/4 kokee, ettei ole kohdannut koulukiusaamista lainkaan. Kuitenkin muutama vastaaja kokee kiusaamista vähintään kerran viikossa.
- 92% ei ole osallistunut kiusaamiseen.
- Vain viidesosa vastaajista on kertonut kiusaamisesta jollekin koulun aikuiselle
- Valtaosa kiusaamisesta esiintyy jättämällä huomiotta tai kaveriporukan ulkopuolelle, nimittelyllä, tekemällä naurunalaiseksi tai kiusoittelamalla.
- Viidesosa koetusta kiusaamisesta on tapahtunut fyysisesti
- Koulun ulkopuolella kahdeksasosa on kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana.
- Neljä prosenttia vastanneista on kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin levittämistä vuoden aikana.

Kasvuympäristön turvallisuus

- Noin kuudennes on kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana. Tytöt kokeneet tämän poikia yleisempänä
- Seksuaaliväkivaltaa on kokenut n. 20 % tytöistä vuoden aikana
- Lähes puolet tytöistä on kokenut seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana. Varsinaista häirintää on kokenut vain muutama.
- Nämä luvut ovat nousseet merkittävän huolestuttavasti aiemmasta kyselystä.
 - Luvut ovat kuitenkin valtakunnallisesti samalla, heikolla tasolla

Kasvuympäristön turvallisuus

- Vajaa viidennes on kohdannut tapaturman koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana
 - Suurin osa tapaturmista tapahtuu liikuntatunneilla
 - Tapaturmat ovat yleisempiä tytöillä kuin pojilla
 - Yksittäisiä tapaturmia on tapahtunut myös TET-viikkojen yhteydessä
- Pyöräilykypärän käyttö on harvinaista, mutta mopokypärän käyttö on lähes kattavaa. Turvavyön käytössä on huomautettavaa ja vain harva käyttää heijastimia pimeään aikaan liikuttaessa.
- Pelastusliivejä käyttää noin puolet vesillä liikuttaessa.
- Luvut ovat valtakunnallista tasoa heikompia

Palvelut ja avunsaanti

- Vastaajista tukea ja apua hyvinvointiin on saanut
 - Kouluterveydenhoitajalta 84%
 - Koululääkäriltä 89%
 - Koulupsykologilta 79%
 - Koulukuraattorilta 81%
 - Opettajalta 92%
- Luvut ovat hieman laskeneet aiemmasta kyselystä, ollen kuitenkin merkittävästi valtakunnallista tasoa korkeampia
- Opetushenkilöstön antama tuki oppimiseen ja koulunkäyntiin on koettu kattavaksi

Koronaepidemia

- Alle viisi prosenttia oppilaista on olleet paljon huolissaan koronavirustartunnan saamisessa.
- Muutama vastannut on ollut huolissaan muiden tartuttamisesta
- Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa kavereihin ja isovanhempiin merkittävästi, mutta lisännyt myös perheen kanssa vietettyä aikaa.
- $\frac{3}{4}$ kokee, että on saanut riittävästi tukea ja apua oppimiseen ja koulunkäyntiin etäopetuksessa lukuvuoden aikana.

Johtopäätökset 1/2

- Opiskeluhuollon palveluissa ahdistusoireilu ja masennusoireiden määrän kasvu on näkynyt selkeästi
 - Huolen määrä näkyy myös opettajien opiskeluhooltoon tekemien yhteydenottojen määrissä
 - Tyttöjen voinnin muutos näkyy
- Kouluruokailuun osallistumisaste laitettu merkille myös aikaisemmissa kyselyissä
- Korona-ajan vaikutus yhteisöllisyyskokemuksiin, yhteisöllisen tekemisen puuttuminen kouluarjesta
 - Korjaavan työn tarve
- Tulosten sisäiset korrelaatiot
 - Nukkumisen pieni määrä, kännykän käyttö → Lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyvien tehtävien vaikeutuminen?

Johtopäätökset 2/2

- Poikien käsitys luokan työrauhasta on lähes valtakunnallisella tasolla
 - Tyttöjen poikkeaa tästä selkeästi, kokemus heikommasta työrauhasta
 - Syy-seuraussuhteet vaikeita
 - Lisääkö ahdistus- ja masennusoireilu ympäristön ärsykkeiden negatiivista havainnointia?
 - Työrauhan tukemisen toimet, luokkainterventiot, opettajien täydennyskoulutus mm. keinoina
 - Resurssiopetuksen keinoin, perusopetuksen tasa-arvohankkeilla yms. on kyetty tarjoamaan lisätukea myös yleisopetuksen ryhmiin, jatkuvat kalenterivuoden 2022
 - Korjaavien toimien tarve ei vähene hetkessä
- Korona näyttää vaikuttaneen tyttöihin isommin
 - Vointi selkeästi poikia heikompaa
- Etäopetuksen toteutuksessa ja tuen tarjoamisessa etänä on onnistuttu suhteellisen hyvin

Toimenpide-ehdotukset ja nykytila 1/2

- Varpeella käyttöön otettu lukuvuotta 2021-2022 edeltävästi yhteinen hyvinvoinnin vuosikello
 - Esimerkiksi kaikki luokka-asteet käsittävillä yhteisötunneilla (rehtori, kuraattori, nuorisotyöntekijä) on suuri tarve
- Kuraattoriresurssin lisäys on ollut tarpeen yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon tarpeisiin vastaamisessa
- Koulunuorisotyöntekijä on edesauttanut nuorten kuulluksi tuleamista (yksinäisyys, mielekäs tekeminen korona-aikana), hanke päättymässä keväällä 2022
 - Koulunuorisotyön tulevaisuuden mahdollisuudet? Kaupungin nuorisotoimen kanssa tehtävän yhteistyön määrän lisääminen? Resurssit?
- Opiskelijakunnan hallituksen ja oppilaskunnan osallisuuskäytäntöjen kehittämistyön jatkaminen
- Hyvinvointi ja liikkuminen koulupäivän aikana: lähiliikuntapaikka-investointihanke kehittämistoiveena koulussa, jonka suunnitteluun ollaan valmiita satsaamaan
 - Koulun piha vanhanaikainen eikä tue aktiivista koulupäivää

Toimenpide-ehdotukset ja nykytila 2/2

- Osin kouluruokailuun osallistumattomuuteen liittyvien havaintojen johdosta perustettu koulujen ruokatoimikunta jatkaa toimintaansa
 - Kouluruokalan remontin yhteissuunnittelu
 - Oppilaiden ja henkilökunnan osallistaminen
- Kouluterveyskyselyn tuloksia on purettu vanhempainilloissa keväällä 2022
 - Erit. nukkuminen, ahdistuneisuus, puheyhteys vanhempien kanssa teemat nousseet esiin
- Kouluterveyskyselyn tulosten ja johtopäätösten käsittely henkilökuntakokouksissa (viimeksi 10.3.2022), toimenpide-ehdotusten yhteinen tarkastelu

Mainiampi Laitila kiittää

